

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.884.096
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії

Олексій Гончарук

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))

1999 року народження, громадянин

України

(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))

освіта вища: закінчив у 2022 році

Одеський державний університет

внутрішніх справ

(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю (спеціальностями)

«Право»

(за дипломом)

працює юрист-консультант

ТОВ «ФС Груп-Девелопмент», м. Одеса

(посада)

(місце основної роботи, підпорядкування, місто)

виконав акредитовану освітньо-наукову програму

Право

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом

Одеського державного

(повне найменування закладу)

університету внутрішніх справ від «03» жовтня 2025 року № 485, у складі:

вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

Голови разової
спеціалізованої
вченої ради -

Віра Галунько

доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративної діяльності поліції факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ Одеського державного університету внутрішніх справ

Рецензентів -

Володимир Пядишев

доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального аналізу та інформаційних технологій Одеського державного університету внутрішніх справ

Дмитро Лісніченко

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування НПУ Одеського державного університету внутрішніх справ.

Офіційних опонентів -

Олександр Користін

доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри фундаментальних юридичних дисциплін ПВНЗ «Буковинський університет»

Ольга Ковальова

доктор юридичних наук, доцент, заступник директора інституту з освітньої та науково-дослідної діяльності навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту Донецького державного університету внутрішніх справ.

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «27» листопада 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань

08 Право

(галузь знань)

Олексію Гончаруку

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями)

081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано в Одеському державному університеті внутрішніх справ

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Карен Ісмайлов, кандидат юридичних наук, доцент, начальник 5-го відділу (інформаційних технологій та програмування в південному регіоні) (м. Одеса) 3-го управління (інформаційних технологій та програмування) Департаменту кіберполіції Національної поліції України.

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 08 Право.

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття в іноземному періодичному виданні, 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях.

1. Гончарук О.М. Зародження та еволюція формування кримінального аналізу в світовій парадигмі правоохоронної діяльності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 1. С. 130-137.

2. Гончарук О.М., Ісмайлов К.Ю. Кримінальний аналіз у системі правоохоронних органів України: поняття, мета та завдання. *Правовий часопис Донбасу*. № 2(83). 2023. С. 3-9.

3. Гончарук О.М. Основні компоненти забезпечення ефективної діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. № 88. Том 2. С. 355-363.

4. Гончарук О.М. Взаємодія та координація в діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України. *Європейські перспективи*. 2025.№2. С. 145-155.

5. Гончарук О.М. Зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу. *European Reforms Bulletin*. 2021. № 4. Р. 121-130.

У дискусії взяли участь:

Олександр Користін, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Дисертація Олексія Гончарука, як і будь-яке ґрунтовне наукове дослідження, містить окремі положення, які можуть бути предметом наукової дискусії:

1. На стор. 50-55 автор розглядає низку фундаментальних принципів, які стосуються відповідності кримінального аналізу міжнародним стандартам з прав людини й уникнення негативного впливу на здійснення прав людини, під час розроблення та впровадження такого виду діяльності на національному рівні. Дискусійним аспектом у проаналізованому тексті є баланс між ефективністю кримінального аналізу та захистом прав людини, особливо під час дії воєнного стану. Автор наголошує на необхідності дотримання міжнародних стандартів прав людини при здійсненні кримінального аналізу, проте не розкриває механізми, які б забезпечували цей баланс на практиці. Зокрема, залишається відкритим питання, як саме можна гарантувати недискримінаційний підхід при зборі та аналізі даних, особливо коли йдеться про профілювання злочинності.

2. Дискусійним аспектом у наведеному автором на стор. 55-56 переліку принципів кримінального аналізу є потенційне протиріччя між принципами «незалежності» та «законності». Хоча автор наголошує на важливості вільного формування думки аналітиком, це може вступати в конфлікт з вимогою діяти суворо в межах законодавства. Також варто звернути увагу на більшу конкретизацію принципу захисту персональних даних, що є критичним у сучасному контексті кримінального аналізу.

3. На стор. 92 наукової роботи дисертантом розглядаються складові в роботі оперативних підрозділів. Спірним моментом у наведеному тексті є відсутність чіткого окреслення етичних меж збору інформації. Хоча автор згадує про необхідність врахування законодавчих вимог, не розглядаються потенційні моральні дилеми, які можуть виникнути при зборі конфіденційної інформації. Крім того, не обговорюється питання захисту персональних даних та приватності. Також відсутній аналіз можливих ризиків, пов'язаних з надмірним збором даних або їх неправильним використанням. Ці аспекти є критичними для забезпечення балансу між ефективністю кримінального аналізу та захистом прав і свобод громадян.

Водночас, висловлені зауваження мають переважно дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дослідження.

Ольга Ковальова, доктор юридичних наук, доцент.

Загалом, позитивно оцінюючи представлену для захисту роботу, підходи та висновки, які зроблені автором за результатами дисертаційного дослідження, треба зазначити, що як і кожна робота такого масштабу, вона охоплює коло дискусійних питань, які не можуть залишатися поза їх критичним аналізом.

Окремі пропозиції мають дискусійний характер.

Так, автор висловлює ідею єдиних інформаційних платформ, що може створювати надмірну концентрацію ризиків (єдина точка відмови, уразливість до кібератак) особливо це актуально сьогодні, коли Україна майже кожного дня під обстрілами. Тут же в єдиних системах підвищується ризики порушення приватності, «функціонального розповзання» цілей обробки, а також алгоритмічної упередженості.

Також констатація автором дефіциту кадрів потребує операціоналізації: як забезпечити системність підготовки, коли університетська пропозиція обмежена?

Прохання аргументувати пропозиції.

Проте слід зазначити, що встановлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації, не знижують її високого рівня, подекуди носять дискусійний характер, породжені відсутністю глибоких теоретичних напрацювань із розглядуваних автором питань, новелізацією інформаційного суспільства, відсутністю сталих підходів до проблеми, що були предметом дисертаційного дослідження.

Володимир Пядишев, доктор юридичних наук, професор.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

1. Превенція та аналітика мають високі ризики надмірного втручання у приватність; для легітимності потрібні чіткі підстави, пропорційність та підзвітність. В розділі 2.2. автор коректно згадує Конвенцію Ради Європи про захист даних, але не встановлює повний ланцюг правових підстав і гарантій для використання великих масивів даних, OSINT та алгоритмічних інструментів у підрозділах кримінального аналізу.

2. Автор змішуванням рівнів принципів робить принципологію нефункціональною для нормопроєктування та контролю якості. Перелік принципів поєднує власне принципи (законність, об'єктивність, системність) із управлінськими вимогами/організаційними практиками (відкритість, спеціалізація, безперервність) і містить повтор «цілеспрямованості».

Однак, указані недоліки, маючи дискусійний (рекомендаційний) характер, не впливають на загальну позитивну оцінку наукової роботи.

Дмитро Лісніченко, кандидат юридичних наук, доцент.

Віддаючи належне кропіткій та якісній роботі дисертанта, високо оцінюючи рівень дослідження, його актуальність та новітність підходів до дослідження обраної проблематики, варто звернути увагу на окремі недоліки, а також положення та висновки, які мають дискусійний характер чи вимагають додаткового обґрунтування під час захисту.

1. Незважаючи на ґрунтовність викладеного матеріалу, у 3 розділі простежується ризик надмірного перенесення американської моделі RTCC на українські реалії. Автор припускає створення подібного Центру при РНБО України, однак не враховує істотних відмінностей у державному устрої, розподілі владних повноважень, наявних ресурсах та рівні цифрової готовності. Потребує додаткового обґрунтування, наскільки запозичення моделі RTCC у запропонованому вигляді є доцільним та адаптивним саме для України.

2. У ході аналізу дисертаційної роботи виявлено певні структурно змістові диспропорції між кількістю поставлених завдань, сформульованими положеннями наукової новизни та висновками до дослідження. Зокрема, дисертантом визначено дев'ять дослідницьких завдань, тоді як обсяг заявленої наукової новизни охоплює чотирнадцять пунктів. З урахуванням загальноприйнятих вимог до логічної структури наукової праці, кожне завдання має бути спрямоване на досягнення конкретного наукового результату, який, у свою чергу, знаходить відображення у відповідному пункті наукової новизни. Аналогічна невідповідність простежується і у висновках дисертації, кількість яких (20 пунктів) не повною мірою корелює із заявленими завданнями та положеннями новизни. Вказані розбіжності дещо ускладнюють сприйняття логікоструктурної побудови дослідження та послідовності реалізації його наукових цілей.

3. У підрозділі 3.2, а також у пункті 19 загальних висновків, дисертантом використано формулювання: «надання можливості правоохоронним органам як централізованій єдності мати політичну суб'єктність запропоновано утворити Центр кримінального аналізу Ради національної безпеки і оборони України». З огляду на те, що відповідно до чинного законодавства України правоохоронні органи є політично нейтральними суб'єктами публічної влади, таке твердження потребує додаткового уточнення та наукового пояснення. Зокрема, бажано конкретизувати, що саме мається на увазі під терміном «політична суб'єктність» у контексті запропонованої концепції, аби уникнути неоднозначного трактування правового статусу правоохоронних інституцій.

Разом з тим, наведені зауваження та пропозиції у жодному разі не впливають на загальне позитивне враження від роботи, здебільшого носять дискусійний характер і мають бути предметом для публічної дискусії та обговорення під час захисту.

На адресу Одеського державного університету внутрішніх справ до разової спеціалізованої вченої ради надійшли звернення від науковців на дисертацію Гончарука Олексія Миколайовича.

Перше звернення надійшло від завідувача кафедри технічної кібернетики й інформаційних технологій імені професора Р.В. Меркта Одеського національного морського університету, доктора технічних наук, професора Миколи Малаксіано, який загалом позитивно оцінивши проведені дослідження зазначив, що окремі положення даної наукової праці викликають зауваження:

1. Дисертантом недостатньо розкрито питання статусу запропонованого центру кримінального аналізу в режимі реального часу при РНБО: що він робить, чого не робить (без ОРД/НСРД), як співвідноситься з МВС/НПУ та СБУ, яка буде підзвітність й контроль.

2. Дисертантом не використовувався інструмент RACI-схема, який особливо в п. 2.3. значно спростило б сприйняття матеріалу та одразу зробило б запропоновану модель придатною до впровадження.

Вказані зауваження мають дискусійний та уточнюючий характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Гончарука О.М.

Друге звернення надійшло від завідувача кафедри комп'ютерної інженерії та інноваційних технологій Міжнародного гуманітарного університету кандидата технічних наук, доцента Лариси Йона

Разом із позитивною оцінкою роботи вона висловлює наступні зауваження:

- у підрозділі 2.2. дисертант паралельно вживає «форми/види/способи/типи» та поєднує енциклопедичні, філософські й правові дефініції без єдиної рамки. Через це класифікація «організаційно-структурні / функціональні / процесуально-методичні» співіснує з поділом «юридичні / неюридичні», не будучи взаємно віднесеною до норм чинного права;

- також в цьому розділі при описі ILP містить коректні загальні положення, але бракує емпіричної бази (кейси/дані НПУ), чіткого відмежування від community policing, CompStat, problem-oriented policing та посилань на конкретні метрики результативності.

В цілому за результатами ознайомлення із роботою Гончарука Олексія Миколайовича можна зробити висновок, що дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України» відповідає встановленим вимогам, а її автор – Гончарук Олексій Миколайович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Віра Галунько, доктор юридичних наук, професор – без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада
ДФ 41.884.096 присуджує

Олексію Гончаруку

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь/ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) .

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється
підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Віра ГАЛУНЬКО

(власне ім'я та прізвище)

